

אדר התשס"ז

בס"ד

"אחשורוש ואסתר"

מגילת אסתר (ע"פ שיעורו של הרב אביחי קצין)

בשיעור היום נרצה לעסוק בשתי דמויות מתוך המגילה: אחשורוש ואסתר. בדמותו של אחשורוש נרצה לעסוק בעזרת דרשת חז"ל בגמרא מסכת מגילה. ואלו בדמותה של אסתר בעזרת עיון בפשט המגילה.

המגילה מתארת שאחשורוש עשה משתה ב"חצר גינת ביתן המלך". על התיאור המשולש הזה נחלקו הדעות בגמרא" רב, שמואל ומתניתא (ברייתא):

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יב עמוד א

בחצר גנת ביתן המלך רב ושמואל;

חד אמר: **הראוי לחצר - לחצר, הראוי לגינה - לגינה, הראוי לביתן - לביתן,** וחד אמר: **הושיבן בחצר - ולא החזיקתן, בגינה - ולא החזיקתן, עד שהכניסן לביתן והחזיקתן.** במתניתא תנא: **הושיבן בחצר, ופתח להם שני פתחים אחד לגינה ואחד לביתן.**

לפי רב כל אחד הושב במקום הראוי לו והמסיבה היתה בשלושה מקומות שונים. לפי שמואל היתה העברה ממקום למקום כי לא היה מקום. ולפי הברייתא הושיב אותם בחצר ופתח פתח אחד לגינה ואחד לביתן.

על פניו המחלוקת הזאת נראית כעוסקת בקטנות. וכי מה אכפת לי איך נראתה תכנית החצר. האם כשנפגשים שני מנהיגים בדורנו מענין אותנו צבע הוילונות?!

אנו ננסה להראות שהמחלוקת ביניהם היא מאד עקרונית וחשובה.

הבה נבחן את הדעות השונות.

שכן עלינו לשאול את עצמינו מהו הקריטריון לקביעת נהלי הסעודה?

לפי הדעה הראשונה הקריטריון היה המעמד, הכבוד. כל אחד קיבל את המקום לפי כבודו. המצב הזה כמובן עלול ליצור אפליה וקנאה. אולם זה אינו טורד את מנוחתו. לעומת זאת לפי הדעה השניה יש שויון מוחלט אין אפליה בכלל. כולם שווים. אולם לפי פירוש ב' ניתן ללמוד דבר אחר והוא: רמת הארגון של הסעודה. אין שום סדר הבלאגן "חוגג". כל רגע מגלים שאין מספיק מקום למוזמנים. לעומת זאת, לפי הפירוש הראשון הסעודה מסודרת להפליא. כל אחד יודע את מקומו המדויק (כמו במקומות מסומנים בחתונה) יש לפנינו שתי דמויות של סעודה, אבל גם שתי דמויות של אחשורוש.

שכן אם נשאל את עצמינו את השאלה העקרונית הבאה: ברור לכולנו באיזה צד לקטלג את המן ואת מרדכי ואסתר. האחרונים צדיקים והראשון רשע, המעונין להשמיד את כולנו טף ונשים ביום אחד.

אולם מי אתה אחשורוש?

האם מדובר באדם בעל עמוד שדרה שהוא בעצם שותף לתכנית ההשמדה גם אם אינו יוזם אותה, או סתם "לא יוצלח" שנגרר ע"י סגנו הדומיננטי? במילים אחרות אחשורוש רשע או טיפש?

נראה שזו בדיוק המחלוקת.

לפי רב (עפ"י הדרך שבה הוא מתאר את הסעודה) סבור שמדובר במלך מאורגן ומסודר. מוכשר ורשע. אל יחשוד בו איש שמסדרים אותו הוא בעל כישורי מנהיגות המנהל את הדברים ביד רמה. לעומתו שמואל סבור שמדובר במלך טיפש וחסר כשרונות.

הוכחה לפירוש זה נמצא באותו עמוד.

2. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יב עמוד א

ובמלאות הימים האלה וגוי רב ושמואל; חד אמר: מלך פיקח היה, וחד אמר: מלך טיפש היה. מאן דאמר מלך פיקח היה - שפיר עבד דקריב רחיקא ברישא, דבני מאתיה כל אימת דבעי מפייס להו. ומאן דאמר טפש היה - דאיבעי ליה לקרובי בני מאתיה ברישא, דאי מרדו ביה הנך - הני הו קיימי בהדיה.

אחשוורוש עושה משתה קודם לרחוקים ורק אח"כ לאלו שבשושן הבירה. האם נהג בחכמה?

לפי רב טוב עשה שכן את אנשי עירו הוא יכול תמיד לפייס. ולכן טוב שקירב קודם את הרחוקים. ואלו לפי שמואל לא נהג כראוי שכן היה עליו לקרב את אנשי עירו קודם. שכן אם תהיה מרידה הם אלו שנמצאים ביחד אתו ויגנו עליו. הרי לנו שהם עקביים בשיטתם. לפי רב חכם ורשע. לפי שמואל טיפש.

מה מוסיפה הדעה השלישית (דעת הברייתא שפתח שני פתחים)

הדעה הזאת מוסיפה גורם שלא מצאנו לפי שתי הדיעות האחרות – אלמנט הבחירה. לפי הדיעה הראשונה מקום הישיבה נקבע מגבוה. לפי ההסבר השני עליך להיות מרוצה אם מצאת מקום כלשהוא...

לפי הפירוש השלישי יש בחירה. אתה יכול לבחור אם לשבת בפנים בביתן או בחוץ בגינה. מה רוצה לבטא דעה זו? אפשר את אותו מוטיב של "לעשות כרצון איש ואיש" – למצוא חן בעיני כולם. שכולם יהיו מרוצים.

הרי לנו שהמחלוקת שנראתה בעינינו כשולית – היכן ישבו בסעודה, היא מחלוקת מאד עקרונית איך לקרוא את המגילה ומי היה אחשוורוש. דמות בעלת עמוד שדרה, חכם ומוכשר שרק יודע להסוות כאלו הוא משנה את עמדותיו. או סתם לא יוצלח שנגרר ע"י יועציו.

המחלוקת הזאת באה לידי ביטוי במקום נוסף.

הניסוח בתחילת המגילה הוא: ויהי בימי אחשוורוש הוא אחשוורוש... הניסוח הזה נראה בעיני חז"ל מוזר, הלא ברור שאחשוורוש הוא אחשוורוש?! (למרות שכמובן על פי הפשט זה חלק מההמשך שהוא אחשוורוש המולך מהודו ועד כוש, אבל הדרשה נותנת משמעות לסגנון המיוחד)

כדי להסביר את הסגנון הזה מצאנו מחלוקת:

דעה אחת בגמרא מבינה שכל פעם שיש את הסגנון הזה ויהי בימי פלוני הוא פלוני הדבר בא להדגיש את דרכו העקבית של האדם. הוא רשע מתחילתו ועד סופו או צדיק מתחילתו ועד סופו. ממילא לפי תפיסה זו אחשוורוש הוא רשע עקבי וגם אם נראה שהוא משנה בכל רגע את החלטתו, אין זו אלא טקטיקה ולא אסטרטגיה.

3. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יא עמוד א

הוא אחשוורוש - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו. +בראשית לו+ הוא עשו - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו, +במדבר כ"ו+ הוא דתן ואבירם - הן ברשען מתחילתן ועד סופן. +דברי הימים ב' כ"ח+ הוא המלך אחז - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו. +דברי הימים א' א'+ אברם הוא אברהם - הוא בצדקו מתחילתו ועד סופו, +שמות ו'+ הוא אהרן ומשה - הן בצדקן מתחילתן ועד סופן. +שמואל א' י"ז+ ודוד הוא הקטן - הוא בקטנותו מתחילתו עד סופו, כשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בתורה - כך במלכותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בחכמה.

במדרש מצאנו דעה אחרת וכיוון שונה לחלוטין.

הדרך הזו לומדת שהדבר בא להצביע על ההפכפכות של אחשוורוש, כאילו רוצה המגילה לומר: פשוט אי אפשר להאמין שמדובר באותו אדם, שהרי הוא עושה דברים והיפוכם. עד שכביכול צריכה המגילה לומר כן מדובר באותו אחשוורוש.

4. אסתר רבה פרשה א"ד"ה א ויהי בימי

ד"א אחשורוש, ר' יהודה ור' נחמיה,
 חד אמר אחשורוש שהרג אשתו מפני אוהבו, הוא אחשורוש שהרג אוהבו מפני אשתו,
 ור' נחמיה אמר ...

היינו שהרג אשתו (ושתו) מפני אוהבו (ממוכן הוא המן על פי חז"ל), הוא אחשורוש שהרג אוהבו (המן) מפני אשתו (אסתר)

יש כאן שוב שתי תפיסות שונות איך להבין את דמותו של אחשורוש.

התפיסה הזאת שאחשורוש הוא "לא יוצלח" היא מן הסתם עומדת בבסיס הקביעה שהמלך הוא מלכו של עולם, שכן בודאי לא יתכן שאחשורוש הלא יוצלח הוא המנהל את האירועים. מלכו של עולם הוא המושך בחוטים.

5. ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנא

והיתה אסתר מתוקנת לפני הקב"ה, שכן הוא אומר והנערה אשר תיטב בעיני המלך אחשורוש אינו אומר אלא בעיני המלך זה מלכו של עולם:

6. ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנז

בו בלילה נדדה שנת מלאכי השרת שנאמר הן אראלם צעקו חוצה, וכן כתיב נדדה שנת המלך זה מלכו של עולם, וכי שינה יש לפניו אלא כשישראל חוטאים עושה עצמו כישן שנאמר למה תישן ה', וכשעושים רצונו הנה לא ינום ולא יישן,

עד כאן העיון בדמותו של אחשורוש. מכאן העיון בדמותה של אסתר.

ראשית נקדים ונאמר שאם נשאל את עצמינו מהו המסר המרכזי של מגילת אסתר נראה שהמסר הוא (על אף ששם שמים נעדר מן המגילה) שהקב"ה מסוגל להפוך בן רגע את העניינים. וממילא השגחת ה' היא המסר המרכזי. בהמשך נרצה לראות שיש לזה פן משלים והוא העשייה והתבונה האנושית.

קראו בפני הציבור את הפסוקים הבאים של התיאור של מה שקורה אחרי הגזירה להשמיד את היהודים.

ואז דייקו בפסוק ח' את המשימה שמרדכי מטיל על אסתר והיא להתחנן על עמה. ואז קראו מה אסתר עושה אחרי שהיא מביעה חשש שכן לא הוזמנה, ובסופו של דבר הדברים מסתדרים והמלך מושיט את השרביט ושואל מה בקשתך, היא אינה עושה מה שמרדכי ציווה עליה ואינה מתחננת על עמה.

מדוע?

הלא היינו מצפים שאם נקרתה בפניה ההזדמנות הזאת, זה מה שהיא תעשה. לעומת זאת היא מבקשת לעשות משתה עם המן וכו'. מה המשמעות של דרך ההתנהלות הזאת!?

התשובה היא כנראה ש"דברים שרואים מכאן לא רואים משם". אסתר יודעת שהנסיון לשכנע את אחשורוש בטענות הומניות לא יצלח. וגם אם יצלח, הרי שהמן יכול לשכנע אותה בחמש דקות לשנות את החלטתו.

לכן היא יודעת שיש רק דבר אחד שיכול לשכנע את אחשורוש וזה: הכסא שלו. אם יוצר איום על כסאו ומעמדו והדבר יהפוך לענין אישי, במקרה כזה יש סיכוי. ולכן היא מבקשת להזמין את המן למשתה, כדי ליצור חשדנות כאילו נותר ציר של הפיכה בין אסתר לבין המן.

כך גם מפרש המן את מעמדו המיוחד לאור ההזמנה בפסוק י"ב (מקור 8)

7. אסתר פרק ד

(א) וּמְרַדְּכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מְרַדְּכִי אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַאֲפֹר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זָעָקָה גְדֹלָה וּמְרָה:

(ב) וַיְבֹא עַד לְפָנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לְבֹא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ שָׂק:

- (ג) ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך נדון מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים :
- (ד) <ותבואינה> ותבואנה נערות אסתר וסריסיה ונגידו לה **ותתחלחל המלכה מאד** ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל :
- (ה) ותקרא אסתר להתך מסריסי המלך אשר העמיד לפניו ותצוהו על מרדכי לדעת מה זה ועל מה זה :
- (ו) ויצא התך אל מרדכי אל רחוב העיר אשר לפני שער המלך :
- (ז) ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גנזי המלך <ביהודיים> ביהודים לאבדם :
- (ח) ואת פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו **להראות את אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה :**
- (ט) ויבוא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי :
- (י) ותאמר אסתר להתך ותצוהו אל מרדכי :
- (יא) כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב וחייה ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום :
- (יב) ונגידו למרדכי את דברי אסתר : פ
- (יג) ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מפל היהודים :
- (יד) כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות :
- (טו) ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי :
- (טז) לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום גם אני ונערתי אצום כן ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי :
- (יז) ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוהו עליו אסתר : ט

8. אסתר פרק ה

- (א) ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על פסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית :
- (ב) ויהי כראות המלך את אסתר המלכה עמדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט : ט
- (ג) ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן לך :
- (ד) ותאמר אסתר אם על המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל המשתה אשר עשיתי לו :
- (ה) ויאמר המלך מהרו את המן לעשות את דבר אסתר ויבא המלך והמן אל המשתה אשר עשתה אסתר :
- (ו) ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך וינתן לך וימה בקשתך עד חצי המלכות ותעש :
- (ז) ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי :
- (ח) אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי יבוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך :
- (ט) ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב וכראות המן את מרדכי בשער המלך ולא קם ולא זע ממנו ויפלא המן על מרדכי חמה :
- (י) ויתאפק המן ויבוא אל ביתו וישלח ויבא את אהביו ואת זרש אשתו :
- (יא) ויספר להם המן את כבוד עשרו ור' בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השרים ועבדי המלך :
- (יב) ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וגם למחר אני קרוא לה עם המלך :
- (יג) וכל זה איננו שנה לי בכל עת אשר אני ראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך :
- (יד) ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו יעשו עץ גבה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו ובא עם המלך אל המשתה שמח וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ :

אחשוורוש מבין גם הוא את המשמעות של ההזמנה המיוחדת הזאת והוא שואל את עצמו מה קורה כאן? אולי יש כאן ציר חדש של קשר בין המן ואסתר. זה יסביר גם את העובדה שנדדה שנת המלך. (עיינו רש"י מקור 10) שבנוסף לאלמנט הניסי מסביר גם ברובד האנושי שהוא חושד שאסתר נתנה עיניה בהמן. (אגב, החשד שמישהו ירצה להנקש בחייו אינו המצאה שהרי היה כבר בעבר תקדים לכך, בגתן ותרש) לכן גם הוא מבקש לקרוא בספר הזכרונות כדי לדעת אולי יש מישהו שרוצה את רעתו כי הוא לא שילם לו את שכרו על פעולתו.

והנה, משתלבת יד ההשגחה, ובדיוק ברגע הזה מי מופיע? ועוד בחצר המלך באמצע הלילה? המן החשוד. דבר שמוציא כמובן את כל הכעס בגלל החשד.

9. אסתר פרק ו

(א) בליקלה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהיו נקראים לפני המלך :
 (ב) וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על בגתנא ותירש שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשורוש :
 (ג) ויאמר המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה ויאמרו נערי המלך משרתיו לא נעשה עמו דבר :
 (ד) ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו :
 (ה) ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר המלך בוא :
 (ו) ויבוא המן ויאמר לו המלך מה לעשות באיש אשר חפץ ביקרו ויאמר המן בלבן למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני :

10. רש"י אסתר פרק ו פסוק א

נדדה שנת המלך - נס היה, ויש אומרים שם את לבו על שזמנה אסתר את המן שמא נתנה עיניה בו ויהרגהו :
 להביא את ספר הזכרונות - דרך המלכים כששנתן נודדת אומרים לפניהם משלים ושיחות עד ששנתם חוזרת עליהם, ורבותינו אמרו מתוך שנתן לבו על המן ואסתר אמר אי אפשר שלא ידע אדם עצתם שהוא אוהבי ויגלה לי וחזר ואמר שמא עשה לי אדם טובה ולא גמלתיו ואין חוששין עוד לי, לפיכך ויאמר להביא את ספר הזכרונות :

ואז שואל אותו המלך שאלה אנונימית, כשברור למי המלך מבין שהמן יבין (מה שאכן קרה בהמשך) שהכוונה אליו.
 ואז בואו ונראה מה המן עונה הוא פשוט מתאר הפיכה. את רצונו להיות מלך (לבוש סוס וכתר) ובוזו מאשר את החשד.

11. אסתר פרק ו

(ז) ויאמר המן אל המלך איש אשר המלך חפץ ביקרו :
 (ח) **יביאו לבוש מלכות** אשר לבש בו המלך **וסוס** אשר רכב עליו המלך ואשר נתן **כתר מלכות בראשו** :
 (ט) ונתון **הלבוש והסוס על יד איש משרי המלך הפרתמים** והלבישו את האיש אשר המלך חפץ ביקרו והרכיבוהו על הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו :
 (י) **ויאמר המלך להמן מהו קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי היהודי היושב בשער המלך** אל תפל דבר מכל אשר דברת :

רש"י שם לב להבדל בין פסוק ח (מקור 11) לפסוק ט', שכן חסר הכתר. וזאת בגלל שהמן ראה את תגובתו של אחשורוש להזכרת הכתר והבין שהגזים...
 זה יסביר מדוע אם רוצים לתת כבוד למרדכי מבזים את המן שהוא משנה למלך. שכן בגלל הרצון של המן לכבוש את המלכות אחשורוש מלמד אותו לקח ומעמיד אותו במקומו.

12. רש"י אסתר פרק ו

(ט) ונתן הלבוש והסוס על יד איש - **ואת הכתר לא הזכיר שראה עינו של מלך רעה על שאמר שיתנו הכתר בראש אדם** :

אחרי הכשרת הקרקע של אסתר ויצירת חשדנות כלפי המן. בתוספת של התערבות אלוקית ("והמן נופל על המיטה") יכולה אסתר לבצע, רק בשלב הזה, את ציוויו של מרדכי ולהתחנן על עמה :

13. אסתר פרק ז

(א) ויבא המלך והמן לשותות עם אסתר המלכה :
 (ב) ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני במשתה היין מה שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך וימה בקשתך עד חצי המלכות ותעש :
 (ג) ותען אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי חן בעיניך המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי :
 (ד) **כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד** ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצר שנה בגזק המלך :

(ה) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחְשָׁרֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה הוּא אֲשֶׁר מְלֹאוֹ לְבֹו לַעֲשׂוֹת
כֵּן:

(ו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הֵמֶן הִרְעָה זֶה וְהֵמֶן נִבְעַת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה:

והנה בין רגע מתברר לו לאחשורוש שהוא טעה לחלוטין. אין כאן ציר של המן ואסתר נגדו. אלא ציר של המן נגדו ונגד אסתר. זהו הרגע שבו יוצא גזר הדין: תליה.

14. אסתר פרק ז

(ח) והמלך שב מגנת הביתן אל בית משתה היין והמן נפל על המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמי בבית הדבר יצא מפי המלך לפני המן חפו: ס
(ט) ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן למרדכי אשר דבר טוב על המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה ויאמר המלך תלהו עליו:
(י) ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי וחמת המלך שככה: פ

15. אסתר פרק ח

(ה) ותאמר אם על המלך טוב ואם מצאתי חן לפניו וכשר הדבר לפני המלך וטובה אני בעיניו יכתב להשיב את הספרים מחשבת המן בן המדתא האגגי אשר כתב לאבד את היהודים אשר בכל מדינות המלך:
(ו) כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי: ס
(ז) ויאמר המלך אחשורש לאסתר המלכה ולמרדכי היהודי הנה בית המן נתתי לאסתר ואתו תלו על העץ על אשר שלח ידו ביהודיים ביהודים:
(ח) ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב:

16. אסתר פרק י

(א) וישם המלך אחשרש אחשורוש מס על הארץ ואיי הים:
(ב) וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי אשר גדלו המלך הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס:
(ג) כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ורצוי לרב אחיו דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו:

ללמדנו שלא בכדי נקראת המגילה מגילת אסתר.

שכן לא רק השגחה אלוקית יש כאן.

אלא מסירות נפש ופקחות מצד אסתר. לנווט את הענינים כך שיווצר רוגז וחשד כנגד המן ורק אז אפשר להתחנן על עמה ולהציל את עם ישראל מהגזירה הנוראה.